

ACC. N:R M.9594:1-6.

Landskap: *Blekinge* Upptecknat av: *Eric B. Karlsson*
Härad: *Medelstads* Adress: *Brästorp, Toring*
Socken: *Toring* Berättat av: *Densamme*
Uppteckningsår: *1945* Född år *1880* i *Brästorp, Toring*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lilla jul och lille julafon.

s. 1-3.

L. u. F. 47

Julklappar och jultomte.

s. 4-6.

" 48.

ACC. NR M. 9594 /

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Frågeform. NO. 47 1/ Lille julafton firades den 13/1.

2/ Lilla jul firades med extra förplägnad med mat och dryck, den verkliga julhögtiden ansågs i många hem nu vara slut, julgranen skulle dragas ut, i och för detta samlades alltid några ungdomar vilka blev trakterade med rester av all julmat, någon särskild betydelse för övrigt med lille julafton har vi ej bevis för.

3/ Några gåvor lille julafton förekom ej.

4/ Lucia firades i vissa hem med att till kaffet bjuda på Lussekattor Lussekattor bakades av vetemjöl med saffran i och i form av två c dessa c tryktes tillsammans i ryggarna och i en krok på det sattes fast ett stort russin.

5/ Någon lusiabrud sågs ej till på landsbyggden förrän på 1920 talet då det infördes i en del skolor, i hemmen förekom eller förekommer

6/ det ej, något tidigare firande av Lucia har ej förekommit de sista 100 åren å denna orten.

7/ Nej inte känt.

8/ Har ej förekommit här.

9/ Julgrisen slaktades ej på någon bestämd dag, grisens slakt fick

L. u. F. 47.

ACC. N:R M9594:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

anpassas efter övrig slakt, till julen slaktades även något stor-
boskap såsom gödkalv,ko, eller stut, slakten beständes efter sam-
råd,dels med slaktaren och dels med familjen i dess helhet, slak-
ten var beroende av julbestyren i dess helhet.

Slaktaren skulle ha traktering i form av mat och dryck, även med-
hjälparna, någon slaktmat fick ej slaktaren.

10/ Enär slaktaren i orten var mycket upptagen till julen fick han of-
ta börja i ottan, bonden fick stiga upp kl. 2 fm. och koka skäll-
vatten, ja det var de som började redan på kvällen förut, vid 3
tiden kom slaktaren och då börjades slakten, /derav svinottan/
slakten skedde i därför avsett rum i mangårdsbyggnaden, i detta
rum sluttade golvet emot en utsida, der hål fanns för att vatten
och blod skulle rinna ut i det fria, under slakten lystes med tjär-
vedsbloss, denna slaktmetod förekommer ej nu, upphört på 1890 ta-
let, nu försigå slakten utomhus och alltid i fullt dagsljus, der-
med inträdde slaktmetoder i mera humant sätt och utan onödigt djur-
plågeri.

ACC. NR

M. 9594:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11/ Förut omnämmt .

12/ Kyndelsmässfirandet upphörde på 1890 talet alldeles.

13/ Som ovan nämnts.

14/ Har ej hört omtalas.

15/ Har ej hört något derom.

16/ Ja det var 20 dag jul i en del fall, i en del fall skulle ju jul-
mat räcka till fastan alltså / fastlagsöndag / de senare 70 åren
anses julen vara slut 20 dag jul.

Sedvänjor var vad förut här omnämnts med firandet av lille jul-
afton, plundring av julgranen, draga ut densamma, derefter lekar
och dans till sena natt.

ACC. NR M. 9594:4

Frågeform. No 48

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

om julklappar. Julklappar har utbytts sedan 1877 vad jag känner till.

Alla familjemedlemmarna gav varandra någon smäsak i julklapp, ävenså grannar och släkt kom ibland ihåg varandra, klapparna bestod av nöjessaker, men även nyttigsaker kunde vara med, såsom vantar, böcker, halsdukar, huvuddukar, brocher och spännen, bland leksaker märktes hästar av tyg, hästar av vetedeg, trumpeter, fyrverkeripjäser såsom hoppande gräshoppor, bilderböcker och någon gång även bakverk såsom kleneter, peppakakor, i form av folk och få.

Då givaren ville vara okänd kastades julklappen in genom dörren, annars samlades alla familjens julklappar i en korg och delades ut av familjefadern, ingen utklädsel.

Julklapparna var alltid mycket omsorgsfullt inlindade i både halm och papp, ju större paketet blev ju roligare att öppna det och så skulle det tåla vid alla stötar.

Vad jag vet började lackade paket användas på 1900 talet, paketen blev också mycket mindre och renligare att öppna.

Paketet hade endast mottagarens namn.

ACC. N:R

M. 9594:5

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julklappsrimmen började i och med lackningen alltså 1905,

då rimmen började hände det att ej någon adr. fanns utan det var att gissa på givaren och emottagaren, men utav rimmet kunde det ibland gå ganska lätt att känna igen både givare och emottagare.

julafton kl. 4 dracks kaffe, då var allt arbete för dagen avslutat, efter någon paus serverades nötter och gottor, vin och brännvin, en del gubbar drack toddy, husfadern läste julevangeliet för samtliga gårdens folk, derefter tändes julgranen, nu var alla julklapparna sanlade i en korg, husfadern tog upp en i sänder, någon av familjens yngre blev utsedd att vara behjälplig med alla omslagen samt att läsa mindre väl textade adr., varje mottagare löste upp det innersta omslaget för att måhända finna en mycket liten sak trots det från början mycket skrymmande paketet, efter varje saks blottande blev det en stunds parlaterande om givaren och sakens användbarhet, var der giftasvuxen ungdom i familjen kunde paket komma in utan något namn, men emottagaren avgjorde med ganska stor säkerhet vilken av de uppvaktande som sänt det eller det paketet och även vilken som borde tillräkna sig densamma.